Валутен риск

Дружеството няма активи и пасиви деноминирани в друга чуждестранна валута освен в евро. Това намалява валутните рискове.

Активите и пасивите, деноминирани в български левове и чуждестранна валута са представени, както следва:

31 декември 2009 г.	**в USD**	**в EUR**	**в BGN**	**в друга валута**	**Общо**
	BGN '000	**BGN '000**	**BGN '000**	**BGN '000**	**BGN '000**
Финансови активи отчитани по справедлива стойност			17		17
Заеми и вземания			1 601		1 601
Парични средства и парични еквиваленти		2	610		612
Финансови активи на разположение за продажба			2 281		2 281
Общо финансови активи		**2**	**4 509**		**4 511**
Други заеми и задължения		1 052	2 139		3 191
Общо финансови пасиви		**1 052**	**2 139**		**3 191**

31 декември 2008 г.	в USD	в EUR	в BGN	в друга валута	Общо
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Финансови активи отчитани по справедлива стойност			19		19
Заеми и вземания			1 659		1 659
Парични средства и парични еквиваленти			940		940
Финансови активи на разположение за продажба			2 277		2 277
Общо финансови активи			**4 895**		**4 895**
Банкови заеми					
Други заеми и задължения		864	2 334		3 198
Общо финансови пасиви		**864**	**2 334**		**3 198**

Финансовите инструменти, които са деноминирани в евро не са изложени на валутен риск, поради фиксирания курс на българския лев към еврото.

Ценови риск

Ценовият риск е рискът, произтичащ от колебанията в цената на финансовите инструменти.

Дружеството е изложено на ценови риск в резултат на евентуалното нарастване на доставните цени на суровините и материалите и намаляване на продажните цени, поради ограничаване на пазарите.

Поради настъпилата икономическа и финансова криза, ръководството е взело решение за редуциране на операциите на фондовите пазари, задържане на закупените акции в по-дългосрочен хоризонт при текущо наблюдение на финансовите и бизнес показатели на съответния емитент, както и развитието на дейността му в условията на криза.

Кредитен риск

Кредитният риск за Дружеството се състои от риск от финансова загуба в ситуация, при която клиент или страна по финансов инструмент не успее да изпълни своите договорни задължения. Кредитният риск произтича основно от вземания от клиенти. Последните са представени в отчета за финансовото състояние в нетен размер, след приспадане на начислените обезценки по съмнителни и трудносъбираеми вземания. Такива обезценки са направени където и когато са били налице събития, идентифициращи загуби от несъбираемост съгласно предишен опит.

Отсрочени плащания се предлагат само на клиенти, които имат дълга история и търговско сътрудничество с дружеството, добро финансово състояние и липса на нарушения при спазването на договорените кредитни условия.

Дружеството има разработена и внедрена политика, която гарантира, че продажбите се извършват на клиенти с подходяща кредитна история.

Максималната кредитна експозиция в края на отчетния период е както следва:

	31.12.2009 BGN '000	31.12.2008 BGN '000
Финансови активи отчитани по справедлива стойност	17	19
Заеми и вземания	1 601	1 659
Парични средства и парични еквиваленти	612	940
Финансови активи на разположение за продажба	2 281	2 277
Общо финансови активи	**4 511**	**4 895**

Максималната кредитна експозиция в края на отчетния период за търговските вземания на дружеството по географски райони е:

	31.12.2009 BGN '000	31.12.2008 BGN '000
От страната	935	1 149
Общо	935	1 149

Времевата структура на финансовите активи на дружеството в края на отчетния период е:

31.дек.2009	до 1 м	от 1 до 3 м	от 3 до 6 м	от 6 до 12 м	от 1 -до 2 г	от 2 -до 5 г	над 5 г	Общо
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Финансови активи отчитани по справедлива стойност					17			17
Заеми и вземания	89	257	96	493	122	495	49	1 601
Парични средства и парични еквиваленти	612							612
Финансови активи на разположение за продажба						2 228	53	2 281
Общо	**701**	**257**	**96**	**493**	**139**	**2 723**	**102**	**4 511**

31.дек.2008	до 1 м	от 1 до 3 м	от 3 до 6 м	от 6 до 12 м	от 1 -до 2 г	от 2 -до 5 г	над 5 г	Общо
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Финансови активи отчитани по справедлива стойност					19			19
Заеми и вземания	101	38	71	413	459	525	52	1 659
Парични средства и парични еквиваленти	940							940
Финансови активи на разположение за продажба					2 224	53		2 277
Общо	**1 041**	**38**	**71**	**413**	**2 702**	**578**	**52**	**4 895**

Движението на обезценката на търговските и други вземания през годината е:

	2009 BGN`000	2008 BGN`000
Обезценка в началото на годината	89	56
Признати / реинтегрирани обезценки на вземания през периода	(40)	(4)
Начислена обезценка през периода	60	37
Обезценка в края на периода	109	89

Ликвиден риск

Ликвидният риск е рискът, произтичащ от възможността дружеството да не погаси в договорения размер или изобщо финансов пасив, както и възможността дружеството да погаси в пълен размер финансов пасив, но на по – късна дата от уговорената. Дружеството управлява своите активи и пасиви по начин, който му гарантира, че редовно и без забава може да изпълни ежедневните си задължения.

Дружеството генерира и поддържа достатъчен обем на ликвидни средства. Вътрешен източник на ликвидни средства за дружеството е основната му стопанска дейност, генерираща достатъчни оперативни потоци. Външни източници на финансиране са трети лица.

По-долу е представен матуритетният анализ на финансовите пасиви на дружеството:

31.дек.2009	до 1 м	от 1 до 3 м	от 3 до 6 м	от 6 до 12 м	от 1 -до 2 г	от 2 - до 5 г	над 5 г	Общо
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Други заеми и задължения	917	813	703	477	281			3 191
Общо пасиви:	**917**	**813**	**703**	**477**	**281**			**3 191**

31.дек.2008	до 1 м	от 1 до 3 м	от 3 до 6 м	от 6 до 12 м	от 1 -до 2 г	от 2 - до 5 г	над 5 г	Общо
	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000	BGN '000
Други заеми и задължения	1 645	310	394	606	243			3 198
Общо пасиви	**1 645**	**310**	**394**	**606**	**243**			**3 198**

Лихвен риск на паричния поток

Рискът на лихвоносните парични потоци е рискът, че бъдещите парични потоци на финансов инструмент ще варират поради промени в пазарните лихвени проценти.

В структурата на активите на дружеството лихвоносните активи са представени от паричните средства и предоставени заеми, които са с фиксиран лихвен процент. Привлечените средства на дружеството под формата на краткосрочни заеми са също с фиксиран лихвен процент. Това обстоятелство намалява до минимум рискът на лихвоносните парични потоци.

Лихвен анализ

31 декември 2009 г	**безлихвени**	**с плаващ лихвен %**	**с фиксиран лихвен %**	**Общо**
	BGN '000	**BGN '000**	**BGN '000**	**BGN '000**
Финансови активи отчитани по справедлива стойност	17			17
Заеми и вземания	1 016		585	1 601
Парични средства и парични еквиваленти	612			612
Финансови активи на разположение за продажба	2 281			2 281
Общо финансови активи	**3 926**		**585**	**4 511**
Банкови заеми				
Други заеми и задължения	1 389	1 052	750	3 191
Общо финансови пасиви	**1 389**	**1 052**	**750**	**3 191**

31 декември 2008 г	**безлихвени**	**с плаващ лихвен %**	**с фиксиран лихвен %**	**Общо**
	BGN '000	**BGN '000**	**BGN '000**	**BGN '000**
Финансови активи отчитани по справедлива стойност	19			19
Заеми и вземания	1 209		450	1 659
Парични средства и парични еквиваленти	940			940
Финансови активи на разположение за продажба	2 277			2 277
Общо финансови активи	**4 445**		**450**	**4 895**
Банкови заеми				
Други заеми и задължения	2 334	864		3 198
Общо финансови пасиви	**2 334**	**864**		**3 198**

35. КОНЦЕСИОННИ ВЪЗНАГРАЖДЕНИЯ

Към настоящият момент „Ескана" АД има сключени шест договора за предоставяне на концесия за добив на подземни богатства с Министерство на регионалното развитие и благоустройството („Концедент"). От май 2000 година, за период от 35 години на Дружеството ("Концесионер") е предоставено особено право на ползване върху подземни богатства – строителни материали, във връзка с техния добив от находища – „Сини вир", „Марциана", „Варненско езеро", „Старо оряхово", „Ветрино" и „Садово".

Срещу предоставената концесия Дружеството ("Концесионер") дължи на „Концедента" концесионно възнаграждение. Определянето на дължимото концесионно възнаграждение се извършва въз основа на Наредба за принципите и методиката за определяне на концесионното възнаграждение за добив на подземни богатства по реда на Закона за подземните богаства и по точно съгласно Приложение №4 Методиката за определяне на конкретния размер на концесионното възнаграждение за добив на строителни и скално-облицовачни материали. Размерът на възнаграждението се определя за всеки шест месеца като седем на сто от среднопретеглената продажна цена за съответния период.

Във връзка с изпълнението на финансовите задължения по договорите Дружеството ("Концесионер") дава безусловна неотменяема банкова гаранция в размер на 30% от концесионното възнаграждение за предходния период. Задълженията свързани с опазване на околната среда, опазване на подземните богатства и охраната на труда. се гарантират с отчисления в размер на 10% от дължимото за срока концесионно възнаграждение по специално открита за целта банкова сметка.Средствата по сметката са блокирани само за целите на опазване на околната среда, опазване на подземните богатства и охраната на труда.

През месец юли 2006 година е сключен договор с Община Балчик за предоставяне на концесия за добив на подземни богатства-варовици от находище „Ляхово-изток" за срок от 35 години. Концесионното възнаграждение се дължи периодично за период от една година. Гаранцията за изпълнение на финансовите задължения е в размер на 50% от дължимото концесионно възнаграждение. Гаранциите за опазване на околната среда се изразяват в откриването на специална банкова сметка в която за срока на договора до 31 януари на съответната година се превежда 1 / 35 част от стойността на паричните средства предвидени за опазване на околната среда. С промяна на Закона за подземните богатства, съгласно &91, ал.1 и ал.3 от преходните и заключителните разпоредби към Закона за изменение и допълнение (обнародван в ДВ бр.70 от 2008 г.) от 2009 година Община Балчик губи правата си по договора и всички парични и непарични задължения се прехвърлят към МРРБ.

Месец август 1999 година „Ескана" АД е сключила договор за предоставяне на концесия с предмет особено право на ползване върху част от крайбрежната плажна ивица – „Морски плаж „Шкорпиловци-централен", Община Долни Чифлик, област Варна с правителството в Република България ("Държавата") за срок от 20 години.

За изпълнението на този договор се дават гаранции в две насоки. За изпълнение на финансовите задължения – безусловна, неотменяема банкова гаранция в размер на 20% от дължимото концесионно възнаграждение и за опазване на околната среда ежегодни отчисления в специална банкова сметка в размер на 10% от дължимото концесионно възнаграждение.

Концесионното възнаграждение се заплаща на две вноски авансово и окончателно в срок до 30 ноември всяка година. В момента се изчислява на база минималната работна заплата към 01.05.2003 г., верижен индекс на инфлацията, природно-климатични дадености, местоположение на морския плаж и брой плажни места.

Към 31.12.2009 г. е издадени банкова гаранция в полза на „Ескана" АД във връзка с плащане за концесионно възнаграждение в размер до 600 хил. лв. със срок една година.

36. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА

Свързани лица	**Вид на свързаност**
"Ескана Инвест 96" АД гр. Варна	Дружество майка
"Генерал Сток Инвестмънт" Швейцария	Дружество акционер
"Стимекс" ЕООД гр. Варна	Дъщерно дружество
"Скални материали" АД гр. Русе	Дъщерно дружество
"Андела" АД гр. Бургас	Дъщерно дружество
"Андезит" ООД гр. Бургас	Дружество в група
"Болкан трейжър" ООД с. Партизани	Асоциирано дружество
"Анекс" ООД	Дружество под общ контрол чрез ключов управленски персонал

През 2009 г. са извършени следните сделки със свързани лица:

	2009 BGN`000	2008 BGN`000
а) Продажба на стоки и услуги		
Дъщерни дружества	1699	2 026
Дружество майка	70	58
Дружества под общ контрол чрез ключов управленски персонал	15	
Дружество в група	8	12
Асоциирано дружество	1	
	1 793	2 096
б) Получени заеми		
Дъщерни дружества	1000	
Дружество майка	200	
Дружества под общ контрол чрез ключов управленски персонал	100	
	1 300	
в) Изплатени заеми		
Дъщерни дружества	500	200
Дружества под общ контрол чрез ключов управленски персонал	50	
Асоциирано дружество	185	
	735	200
г) Лихви по получени заеми		
Дъщерни дружества	25	
Дружество майка	14	
Дружества под общ контрол чрез ключов управленски персонал	6	
	45	
д) Закупуване на стоки и услуги		
Дъщерни дружества	1056	2415
Дружество майка	350	597
Дружества под общ контрол чрез ключов управленски персонал	39	
Дружество в група	14	
	1 459	3 012

Условията, при които са извършвани сделките не се отклоняват от пазарните за подобен вид сделки.

Разчетите със свързани предприятия са оповестени в Приложения 22 и 30.

Съставът на ключовия персонал е оповестен в Приложение 1.

Възнагражденията и другите краткосрочни доходи на ключовия управленски персонал са в размер на 85 хил. лв. (2008 г.: 465 хил. лв.).

37. СЪБИТИЯ СЛЕД КРАЯ НА ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД

Няма събития възникнали между края на отчетния период и датата, на която финансовия отчет е утвърден за издаване.

Финансовият отчет на страници от 1 до 69 е одобрен за издаване от Съвета на директорите на "Ескана" АД на 26 март 2010 г. с Протокол от 26 март 2010 г.